

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2023

Marking Scheme

Lithuanian

Ordinary Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

In reading the marking scheme the following points should be noted:

- In all sections of the examination the answers given on the marking scheme should not be considered as the only possible answers that may be accepted. Alternative expressions, phrases and words which convey a similar meaning to those on the published marking scheme are also acceptable.
- The detail required in any answer is determined by the context and the manner in which the question is asked, and by the number of marks assigned to the answer in the examination paper. Requirements and mark allocations may, therefore, vary from year to year.
- Words, expressions or phrases must be correctly used in context and not contradicted, and where there is evidence of incorrect use or contradiction, the marks may not be awarded.
- As a general rule, if in doubt about the validity of any answer, examiners must consult their advising examiner before awarding marks.

Annotations used in the marking

Not all responses are annotated

Annotation	Meaning
✓	Correct
_____	Language/Grammar error(s)
~~~~~	Unclear
MMS	Modified marking scheme applied
^	Omission
–	Question has not been answered
[...]	Irrelevant material
{ ... }	Answers given in the wrong language

Accept any formulation which communicates the information sought.

Answers given in the wrong language e.g. answers in Irish / English when Lithuanian is required or answers in Lithuanian when Irish / English is required – **award 50%** of the marks.

SECTION A: Reading Comprehension (120 marks)

Answer Reading Comprehension 1, 2 and 3

120 marks

Reading Comprehension 1 / Pirma užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) lietuviškai.

(a) Mėgstamiausia Severijos vieta. (1 dalis)

2 marks

- Pavilnių parkas

(b) Mergaitė laikė paslėpusi dviratį prie apleisto namo. (1 dalis)

2 marks

- Teisingai

(c) Raskite posakį, kuris reiškia „labai ilgai“. (2 dalis)

5 marks

- Valandų valandas

(d) Kodėl mergaitė nenorėjo grįžti namo? Parašykite **dvi** priežastis. (2 dalis)

Two of:

(2 × 2 marks)

- Buvo vasara / norėjo džiaugtis vasara.
- Sūrus / neskanus / nemielas Anelės maistas.
- Namie nuobodu / yra tik televizorius.
- Nesibaigiančios / liūdnos kalbos (apie nieko gero nelaukiančią ateitį).
- Anelė bars / bijojo.
- Jai patiko leisti laiką vienai.
- Patiko leisti laiką / klaidžioti parke.
- Patiko skaityti knygą.

(e) Koks buvo autobusas? Parašykite **dvi** detales. (2 dalis)

Two of:

(2 × 2 marks)

- Gražus
- Senas
- Didelis
- Stovintis
- Baltai violetinis
- Langai aptraukti medžiaga

(f) Ką sau pasižadėjo Severija? (2 dalis)

- Grįžti ir aplankyti autobusą 4 marks
- Grįžti prie autobuso 2 marks
- Aplankyti autobusą 2 marks

(g) Pabaikite sakinį naudodamiesi tekstu. (3 dalis)

4 marks

Mergaitė negalėjo užmigti, nes

- Kėlė klausimus / svarstė / kilo įvairūs klausimai.
- Savęs klausė, ar jame (autobuse) kas nors gyvena.
- Savęs klausė, kodėl lojo šuo.
- Prisiminė žolėje / prie autobuso (pasilikusią) knygą.
- Negalėjo pamiršti / vis prisiminė autobusą.

(h) Ką veikė Severija? Sunumeruokite įvykius eilės tvarka pagal pavyzdį. (3 dalis)

8 (4 × 2 marks)

(i) Pamatė autobusą	(6)
(ii) Pradėjo skaityti	(4)
(iii) Prirakino dviratį	2
(iv) Atsisėdo ant kelmo	(3)
(v) Pakilo ir ėmė vaikštinėti	(5)
(vi) Ėmė lyti	1

(i) Pažymėkite (✓) teisingą atsakymą. (3 dalis)

2 marks

Autobuso durys buvo

- Atidarytos

Answer question (j) in English.

(j) Severija likes spending time alone. Do you agree? Refer to the text in support of your answer. (50 words in total)

5 Marks

Candidates may choose to agree or disagree using the following points.

Any of:

Agree:

- She enjoys spending time with a bicycle which is also her friend.
- She enjoys spending time reading and exploring.
- She enjoys spending time in the park.
- She enjoys exploring places / being adventurous.
- She has saved the money to buy a bicycle so she could spend more time cycling alone.
- She is being brave and is not afraid of the unknown / mysterious places.

Disagree:

- She would rather have friends. That is why she has bought a bicycle so she would have at least one friend.
- She has no friends and fulfilling this need by reading books.
- Her only joy is spending time alone in the nature. It at least helps her to forget about the everyday life.
- She does not like being home and rather be anywhere else.
- Even without friends she would rather be outside than stay home with Anele.
- Her life is no fun so she is trying to make it more enjoyable by looking for adventures.

Reading Comprehension 2 / Antra užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) lietuviškai.

(a) Ko gyventojai prašo Zenono Matuzo? **(1 dalis)**

2 marks

- Atvežti maisto ir vaistų.

(b) Kiek žmonių gyvena Šaukoto miestelyje? **(1 dalis)**

4 marks

- Tūkstantis žmonių
- 1000 žmonių

(c) Pabaikite sakinį naudodamiesi tekstu. **(1 dalis)**
Zenonas lengvai prisimena žmonių adresus, nes...

4 marks

One of:

- Turi patirtį
- Dirba ilgą laiką / daug metų
- Gerai pažįsta apylinkės žmones
- Dažnai / bent kartą per savaitę aplanko gyventojus

(d) Miestelio žmonės pasitiki paštininku. **(2 dalis)**

2 marks

- Teisingai

(e) Raskite ir parašykite vieną būsimąjo laiko veiksmažodį. **(2 dalis)**

5 marks

One of:

• Klausiu	• Imsiu
• Trūks	• Įsižeis
• Neapgausi	• Atsisakysi

(f) Kaip žmonės atsidėkoja už atvežtą laikraštį ar laišką ? **(2 dalis)**

- Pakviečia arbatos, įdeda medaus **6 marks**
- Pakviečia arbatos **3 marks**
- Įdeda medaus **3 marks**
- Bendrauja bičiuliškai **2 marks**

(g) Ką turi mobilūs paštininkai? **(3 dalis)**

4 marks

One of:

- Naują automobilį
- Planšetinį kompiuterį

(h) Pažymėkite (✓) teisingus ir neteisingus teiginius. **(3 dalis)**

(5 × 1 mark)

	Teisingas	Neteisingas
i. Retai lankomi pašto skyriai buvo uždaryti.	✓	
ii. Paštininkas turi naują automobilį.	✓	
iii. Zenonas nepatenkintas pasikeitimais.		✓
iv. Siuntos būna tik iš Lietuvos.		✓
v. Siunčiamų laiškų ir atvirukų sumažėjo.	✓	

(i) Iš kur Šaukoto gyventojai gauna laiškus? **(3 dalis)**

2 marks

- Amerikos

Answer question **(j)** in **English**.

(j) Modern technologies can not replace human interactions. Do you agree? Refer to the text in support of your answer. (50 words in total) **6 marks**

Candidates may choose to agree or disagree using the following points.

Any of:

Agree:

- Even with modern technologies, a part of tasks must be done by people.
- Customers expect at least some sort of human interaction during transactions.
- Modern technologies do only what they are asked for. Humans are more intelligent and adaptive.
- Even with modern technologies people do not love their humanity and human interaction is still important to them.

- Modern technologies are meant to make people's live easier but should not completely replace humans.
- If something brakes, people will fix it. So interaction between the modern technologies and the humans is both ways: one serve / help another.

Disagree:

- Modern technologies can create a gap between the new and old people's generations. This can lead to some services being provided through machines only. Which can exclude some potential customers as they would not know how to use the technologies.
- Modern technologies could make people be less motivated to interact with other people.
- Modern technologies can indeed replace the human interation with Artificial Intelligence / Machine Learning solutions.
- Modern technologies could be more efficient without a risk of loosing a motivation. This could be a risk to humans who might be less efficient, however, machines cannot fulfil the need of an actual human interaction.

Reading Comprehension 3 / Trečia užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) **lietuviškai**.

- (a)** Ką būdama maža mergaitė Marija gavo dovanų? **(1 dalis)** **5 marks**
- (Receptų) knygutę
- (b)** Kelių metų Marija pagamino pirmąjį patiekalą? **(1 dalis)**
- Šešerių ar septynerių **5 marks**
  - 6, 7 **5 marks**
  - Šešerių **4 marks**
  - Septynerių **4 marks**
- (c)** Marija saldumynais palepina **(1 dalis)** **3 marks**
- Šeimą
- (d)** Lazanijos pagaminimas Marijai užtrunka daug laiko. **(2 dalis)** **3 marks**
- Teisingai

(e) Pabaikite sakinį naudodamiesi tekstu. (2 dalis)

Pradėjusi gaminti Marija sulaukdavo...

Any three of:

- Kritikos, patarimų, pasiūlymų ir pagyrų **6 marks**
- Kritikos ir patarimų **4 marks**
- Kritikos ir pagyrų **4 marks**
- Patarimų ir pagyrų **4 marks**
- Kritikos **2 marks**
- Patarimų **2 marks**
- Pagyrų **2 marks**
- Pasiūlymų **2 marks**

(f) Su kuo Marija dalindavosi receptais? (2 dalis) **3 marks**

- Pussesere

(g) Kokia pagrindinė taisyklė gamindama vadovaujasi Marija? (3 dalis)

- Gaminti su meile **5 marks**
- Meilė **3 marks**

(h) Kas Marijai padeda užmiršti dienos nuovargį? (3 dalis) **5 marks**

- Muzika

(i) Pažymėkite (✓) teisingus ir neteisingus teiginius. (1-3 dalys) **(5 × 1 mark)**

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
i. Marija vaflius kepė senovinėje keptuvėje.	✓	
ii. Marija negamina iš miltų.		✓
iii. Degustatoriais buvo šeimos nariai.	✓	
iv. Marija studijuoja Klaipėdoje.		✓
v. Studijų pasirinkimas yra lengva užduotis.		✓

SECTION B: Written Production (60 Marks)

Ketvirta užduotis (30 Marks)

Atsakykite į **(a)** arba **(b)**, arba **(c)**

(a) Pernai su tėvais keliavote po Lietuvą. Kelionė jums labai patiko, tad šiemet norite pakviesti draugus keliauti į Lietuvą su jumis.

- Papasakokite, kur Lietuvoje buvote.
- Ką siūlote aplankyti?
- Ką reikia pasiimti į kelionę?
- Paklauskite, kokie draugų norai.

(apie 100 žodžių)

(b) Susiradote darbą savaitgaliais, bet nenorite dirbti vienas / -a. Parašykite elektroninę žinutę draugams, kviesdami dirbti kartu.

- Kokį darbą ir kur dirbsite?
- Kuo šis darbas įdomus?
- Ko naujo išmoksite?
- Pakvieskite draugą / -ę prisijungti.

(apie 100 žodžių)

(c) Vaikštinėdami radote seną, apleistą namą. Papasakokite apie tai šeimai ir draugams.

- Kur pamatėte namą?
- Kaip namas atrodo?
- Kas name gyvena / gyveno?
- Ar nustebote radę namą? Parašykite, kodėl.

(apie 100 žodžių)

Communication:

16 marks

4 Communicative tasks @ 4 marks each = 16 marks.

1st Category 0 – 2 message not clear.

2nd Category 3 – 4 message clear.

N.B. If the communicative task has not been carried out, no marks can be awarded for register, vocabulary or structures.

Language:

14 marks

Language	Q.4
TOP • verb endings, agreements, tenses nearly always correct; • very good range of vocabulary; • nearly all words spelt correctly; • good sense of register.	10 – 14
MIDDLE • verb endings, tenses, agreements correct more often than incorrect; • reasonable to good range of vocabulary; • at least half the words spelt correctly; • some sense of register.	5 – 9
BOTTOM • most verb endings, tenses, agreements incorrect; • most words misspelt; • no sense of register.	0 – 4

Penkta užduotis (30 marks)

Atsakykite į **(a)** arba **(b)**, arba **(c)**.

(a) Socialiniame tinkle radote skelbimą, kviečiantį talentus į dainų šventės atranką. Atrankos komandai parašykite trumpą elektroninę žinutę.

- Kodėl jus sudomino šis skelbimas?
- Aprašykite savo pasirodymą.
- Kokį maistą atsivešite?
- Įtikinkite organizatorius, kad jūs tinkate šiam renginiui.

Communication:

16 marks

4 Communicative tasks @ 4 marks each = 16 marks.

1st Category 0 – 2 message not clear.

2nd Category 3 – 4 message clear.

N.B. If the communicative task has not been carried out, no marks can be awarded for register, vocabulary or structures.

Language:

14 marks

Language	Q. 5
TOP - verb endings, agreements, tenses nearly always correct; - very good range of vocabulary; - nearly all words spelt correctly; - good sense of register.	10 – 14
MIDDLE - verb endings, tenses, agreements correct more often than incorrect; - reasonable to good range of vocabulary; - at least half the words spelt correctly; - some sense of register.	5 – 9
BOTTOM - most verb endings, tenses, agreements incorrect; - most words misspelt; - no sense of register.	0 – 4

- (b) Įstojote į kolegiją / universitetą ir esate kviečiami atvykti užpildyti studento registracijos anketą.
- (c) Susitikote su drauge / -u pasikalbėti. Užpildykite pokalbį įrašydami atsakymus į tam skirtas vietas.

Communication:

18 marks (6 + 12)

First 3 tasks @ 2 marks each = 6 marks.

4 Communicative tasks @ 3 marks each = 12 marks.

1st Category 0 – 1 message not clear

2nd Category 2 – 3 message clear

N.B. If communicative task has not been carried out, no marks can be awarded for register, vocabulary or structures.

Language:

12 marks

Language	Q. 5
TOP - verb endings, agreements, tenses nearly always correct; - very good range of vocabulary; - nearly all words spelt correctly; - good sense of register.	10 – 12
MIDDLE - verb endings, tenses, agreements correct more often than incorrect; - reasonable to good range of vocabulary; - at least half the words spelt correctly; - some sense of register.	5 – 9
BOTTOM - most verb endings, tenses, agreements incorrect; - most words misspelt; - no sense of register.	0 – 4

Listening Comprehension Test (120 Marks)

N.B. Candidates are not required to give the exact wording of the solutions proposed in this marking scheme. If the correct sense is given, they can obtain full marks for their answer. If both a correct and incorrect answer are given, award 0 marks.

Serious misspelling -1 mark

Section A (26 marks)

1. (a) Kur buvo Linas? **4 marks**
  - Mokslo ir technologijų parodoje.
- (b) Robotas kalba tik angliškai. **4 marks**
  - Neteisingai
2. (a) Su kuo susitiks Marija? **4 marks**

Any one of:

  - Su Egle
  - Su sese
  - Su Jonu
  - Su pusbroliu
- (b) Marija susitiks kavinėje **5 marks**
  - „Prie tilto“
3. (a) Koks repo grupės pavadinimas ? **5 marks**
  - „Rūsys“
- (b) Kuo išmarginta kavinės siena? **4 marks**
  - Grafičiais

Section B (29 marks)

1. (a) Kuriame amžiuje gyveno Tadas Blinda? **5 marks**
  - 19 amžiuje
  - XIX amžiuje
  - Devynioliktame amžiuje
- (b) Barbora ir Tadas augino **4 marks**
  - Dukras
- (c) Blinda su gauja vargšų neplėšdavo. **4 marks**
  - Teisingas
2. (a) Tadas Blinda buvo **4 marks**
  - Aukštas ir stiprus

- (b) Arklių vagystė buvo 4 marks
- Didelis nusikaltimas
- (c) Laukeliuose įrašykite trūkstamus žodžius. 8 marks (2 × 4 marks)
- Atimdavo 4 marks
  - Duodavo 4 marks

Section C (26 marks)

1. (a) What is Inga's favourite pastime? 4 marks
- Fishing
- (b) Name **one** family member. 5 marks

Any one of:

- father
- grandfather

- (c) How does Inga perceive fishing? (Give **one** detail) 5 marks
- Any one of:

- sport
- relaxation
- creativity

2. Indicate whether the following statements are **true** or **false**. Put a tick (✓) in the relevant boxes. (3 × 4 marks)

	True	False
(a) Martynas works in a fish farm.		✓
(b) Martynas had his first experience with bees as a teenager.	✓	
(c) Martynas received a beehive as a present from a beekeeper.		✓

Section D (19 marks)

1. Which season is the best for reading books?

5 marks

- Summer

2. What was the writer looking forward to during Christmas?

4 marks

- a TV programme

3. (a) T. Dirgėla developed an interest in everything to do with detectives.

4 marks

- True

(b) How many books did the writer borrow during his childhood, and from where?

(2 × 3 marks)

How many?	5
From where?	Library

Section E (20 Marks)

Indicate whether the following statements are **True** or **False**.

Put a tick (✓) in the appropriate boxes.

(5 × 4 marks)

	Statement	True	False
1.	(a) Meda Surdokaitė won second place.		✓
	(b) Her invention will help to treat serious illnesses.	✓	
2.	(a) Rimantas was picking mushrooms for two hours.		✓
	(b) Mushrooms grow beside the roads.	✓	
	(c) Rimantas picked mushrooms for breakfast.		✓

APPENDIX 1

A modified marking scheme is applied to the work submitted by candidates who have been granted one or a combination of the following arrangements:

- A recorded version of written work.
- Use a computer with the spell-check facility enabled.
- Use of a scribe.
- Waiver in relation to spelling and grammar.

For Lithuanian Leaving Certificate Higher Level this means that errors in spelling and in spelling-related grammatical elements are not penalised.

APPENDIX 2

CD Script

Section A

Linas: Labas. Marija. Kaip smagu tave matyti!

Marija: Labas, Linai, kaip laikaisi?

Linas: Puikiai, kaip tu?

Marija: Gerai, ačiū. Kur eini?

Linas: Buvau Mokslo ir technologijų parodoje.

Marija: Kaip įdomu? Ką matei?

Linas: Mačiau robotą Ažuolą su kuriuo galima bendrauti lietuviškai. O kur tu eini?

Marija: Einu susitikti su sese Egle ir pusbroliu Jonu. Gal norėtum prisijungti? Rodos, jūs dar nebuvote susitikę.

Linas: Ne, nebuvome. Kaip tik turiu laisvo laiko, tikrai norėčiau susipažinti. Kur susitinkat?

Marija: Kavinėje „Prie tilto“. Ji čia pat.

Linas: Labai gerai, nes jau seniai noriu apsilankyti šioje kavinėje. Girdėjau, kad naujai atidaryta ir jaunimas ją mėgsta.

Marija: Taip, visai neseniai atsidarė. Vakare pakviečiami jauni atlikėjai, kurie gali pademonstruoti savo talentus. Bet man labiausiai patinka, kad ten yra nebrangi kava. Tik du eurai penkiasdešimt.

Linas: Tikrai? O gal ir kokiame nors koncerte buvai?

Marija: Taip, buvau repo grupės „Rūsysis“ koncerte. Tai mano mokyklos grupė. Labai patiko. Grojo mano bendraklasiai.

Linas: Puiku. Dar draugai man pasakojo apie grafičiais išmargintą sieną. Norėčiau prie jos nusifotografuoti ir įsikelti į savo socialinius tinklus.

Marija: Būtent prie tos sienos ir rezervavau staliuką. Einam.

Linas: O, žiūrėk, ar tik ne Jonas su Egle jau laukia.

Section B

Retas kuris nėra girdėjęs apie Tada Blindą, devyniolikto amžiaus plėšiką. Jo tėvai valdė didelį ūkį, kurį padovanojo Blindai kai jam suėjo dvidešimt vieneri. Tadas Blinda susituokė su aštuoniolikmete mergina Barbora ir susilaukė trijų dukterų. Ūkininkauti nenorėjo. Ūkį nuomojo kitiems, o pats su bendraminčiais plėšikavo. Pasak legendos, Blinda ir jo gauja niekuomet neplėšdavo vargšų, priešingai – padėdavo jiems: duodavo pinigų, nupirkdavo maisto.

Blinda buvo aukštas, stiprus ir gražus vyras. Jo gauja daugiausia vogdavo arklius: kuriuos pelningai parduodavo. O arklių vagystė tuo metu buvo vienas didžiausių nusikaltimų. Blinda padarė ne vieną blogą darbėlį, galiausiai buvo pagautas ir nubaustas. Bet legenda byloja, kad Blinda buvo ne plėšikas, o svieto lygintojas, iš turtuolių atimdavo, o vargšams duodavo.

Section C

Žurnalistė: Sveiki, esu Radijo laidos „Laisvalaikis“ vedėja. Ar galiu užduoti keletą klausimų?

Inga: Sveiki, taip.

Martynas: Laba diena, žinoma.

Žurnalistė: Koks jūsų mėgstamiausias laisvalaikio užsiėmimas?

Inga: Žvejyba.

Žurnalistė: Oho... Kaip susidomėjote žvejyba?

Inga: Kiek save pamenu, mūsų namuose visada sukdavosi kalbos apie žvejybą. Tėtis su seneliu vien tik apie tai ir kalbėdavo. Manau, kad augant tokioje aplinkoje negalėjau nežvejoti.

Žurnalistė: Kas jums yra žvejyba?

Inga: Žvejyba tai ... ir atsipalaidavimas, ir sportas, kai nori pagauti daugiau žuvies nei draugai, ir kūryba, kai sugalvoji pasigaminti kibiausią blizgę.

Žurnalistė: Ir pabaigai, galbūt turite patarimų pradedantiems žvejams?

Inga: Linkiu nusipirkti gerą meškerę ir tinkamus rūbus. Šitas hobis pats šauniausias!

Žurnalistė: O jūs ką veikiate laisvalaikiu?

Martynas: Auginu bites.

Žurnalistė: O kodėl bites?

Martynas: Didelę mano gyvenimo dalį užima darbas Informacinių technologijų srityje, o bitininkystė suteikia balanso, atsveria ilgas valandas, praleistas prie kompiuterio.

Žurnalistė: Ar tai jūsų šeimos tradicija?

Martynas: Deja, ne. Nesu tas bitininkas, kuris tęstų tėvų ar senelių tradicijas.

Žurnalistė: O kokia buvo pradžia?

Martynas: Prie bitininkystės pirmą kartą prisiliečiau būdamas paauglys. Pas močiutę kaime, į obelį atskrido bičių spiečius, tad nusprendėme jį susemti. Kaime kaip tik buvo bitininkas, kuris paskolino mums avilį, o vėliau aš iš jo pasimokiau bitininko darbo.

Žurnalistė: Ačiū už pokalbį.

Section D

Vasara – tai ne tik puikus metas leisti laiką su draugais, bet ir aplankyti magišką knygų pasaulį. Ir nors tikrai ne kiekvienas mėgsta skaityti, vaikų mylimas rašytojas Tomas Dirgėla net nusistačiusiems prieš skaitymą turi ką pasakyti.

Nebuvau didelis skaitovas – skaičiau tik tai, ką mokykloje užduodavo. Vis dėlto, viskas pasikeitė po šeštos klasės, kai į rankas pakliuvo Astridos Lindgren knyga „Kalio Bliumkvisto nuotyčiai“. Prisimenu, kad per Kalėdas laukiau ne dovanų, o kaip Kalį Bliumkvistą rodys per televiziją.

Vėliau susidomėjau detektyvais – patiko ne tik žaisti, žiūrėti serialus ir filmus, bet ir skaityti. Tada pamačiau, kad skaitymas teikia malonumą. Nepriskiriu savęs vaikams, kuriems patiko knygos, bet vaikystėje mėgau lankytis bibliotekose – pasiimdavau penkias knygas ir tą pačią dieną grąžindavau. Tiesiog patiko pats veiksmas, kai vaikštai tarp lentynų.

Section E

Lietuvė Meda Surdokaitė laimėjo pirmąją vietą Europos Sąjungos jaunųjų mokslininkų konkurse Nyderlanduose! Meda pristatė chemijos srities tyrimą. Jos išradimas padės saugoti vandenynus nuo mikroplastikų, gydyti sunkias ligas ir kurti ekologiškesnę kasdienybę. Konkurse šiemet dalyvavo jaunieji mokslininkai iš 33 šalių – ne tik iš Europos, bet ir iš Šiaurės Amerikos bei Artimųjų Rytų.

Pats metas skubėti į miškus – kur jau galima rasti grybų. Grybautojas Rimantas dalijasi įspūdžiais: „Vakar pusvalandžiui nuėjau į mišką. Voveraitės smulkios, dar ne visas galima rinkti. Tai vadinamieji kelio grybai, jie auga netoli kelių, o miško samanose jų dar nedaug. Tačiau šeimai pietums grybų pririnkau.“

